

Bid procedure Special Olympics Nationale Spelen 2022

Algemene Informatie Special Olympics

**Special
Olympics**
Nederland

Inhoudsopgave

1. Special Olympics	3
1.1 Missie en visie	3
Missie	3
Visie	4
1.2 Strategie	4
Doelstellingen	4
Strategie op 1 A-4.....	5
1.3 Special Olympics Doelgroep	6
Mensen met een verstandelijke beperking	6
Het belang van sport voor de Doelgroep	7
Sportdeelname Doelgroep	7
Voor wie zijn de special olympics?	8
1.4 Positionering	8
Kracht van special olympics	8
Special Olympics is uniek.....	9
1.5 Special Olympics Evenementen	10

1. Special Olympics

Special Olympics Nederland maakt onderdeel uit van een wereldwijde organisatie die in 170 landen het gehele jaar door zorg draagt voor sporttrainingen en -wedstrijden voor meer dan 4 miljoen mensen met een verstandelijke beperking.

Special Olympics Nederland is de enige door Special Olympics Inc. geaccrediteerde organisatie in Nederland die activiteiten mag organiseren onder de naam en regelgeving van Special Olympics Inc. en die andere organisaties toestemming mag geven om activiteiten te organiseren onder de naam en volgens de regelgeving van Special Olympics.

1.1 Missie en visie

De missie en visie maken duidelijk wat het bestaansrecht en de gewenste ontwikkelingsrichting van Special Olympics is op de langere termijn.

MISSIE

Gedurende het hele jaar sport voor mensen met een verstandelijke beperking stimuleren, zodat zij continue de kans krijgen om zich te ontwikkelen, plezier te beleven, moed te tonen en dit te delen met hun naasten.

Special Olympics maakt mensen met een verstandelijke beperking 'fit' voor het leven. Naast de gezondheidsvoordelen is het misschien nog wel veel belangrijker dat Special Olympics de sporters met een verstandelijke beperking een podium geeft. Een podium die hen meer zelfrespect en zelfvertrouwen geeft. Zij worden mondiger, zelfstandiger en leren opkomen voor hun eigen belangen. Daarmee verbetert de kwaliteit van hun leven. Neemt hun geluk graad toe en niet onbelangrijk hun zorg(kosten) af.

Deze missie is al 50 jaar de missie van Special Olympics en het blijft de basis. Sport is de 'core business' en is het middel voor Special Olympics om verandering te bewerkstelligen. In de afgelopen jaren is er veel bereikt. De VN conventie met rechten voor mensen met een beperking (in 2016 in Nederland geratificeerd) en het WHO World Report on Disability hebben geholpen om mensen met een beperking te zien als gelijkwaardige mensen die zo zelfredzaam mogelijk dienen te functioneren in onze maatschappij. Tegelijkertijd is er nog veel te doen om taboes te doorbreken en stigma te laten verdwijnen en een inclusieve samenleving te realiseren.

VISIE

Sport opent harten en beïnvloedt houding en gedrag jegens mensen met een verstandelijke beperking positief. Sport creëert wereldwijd een inclusieve samenleving.

Special Olympics levert niet alleen een belangrijke bijdrage aan het fysieke, mentale en sociale welbevinden van de sporter, maar levert daarnaast ook een belangrijke en onmisbare bijdrage aan een positieve beeldvorming van mensen met een verstandelijke beperking als volwaardige burgers van onze samenleving.

1.2 Strategie

Special Olympics richt zich in haar strategie op twee leidende principes:

Changing lives, Changing attitudes!

Het leveren van hoogwaardige sportieve mogelijkheden voor sporters om op hun best te presteren **Changing lives** en het betrekken en verbinden met de totale inclusieve samenleving op een manier die bijdraagt aan het creëren van een positieve houding **Changing attitudes**.

DOELSTELLINGEN

Changing lives

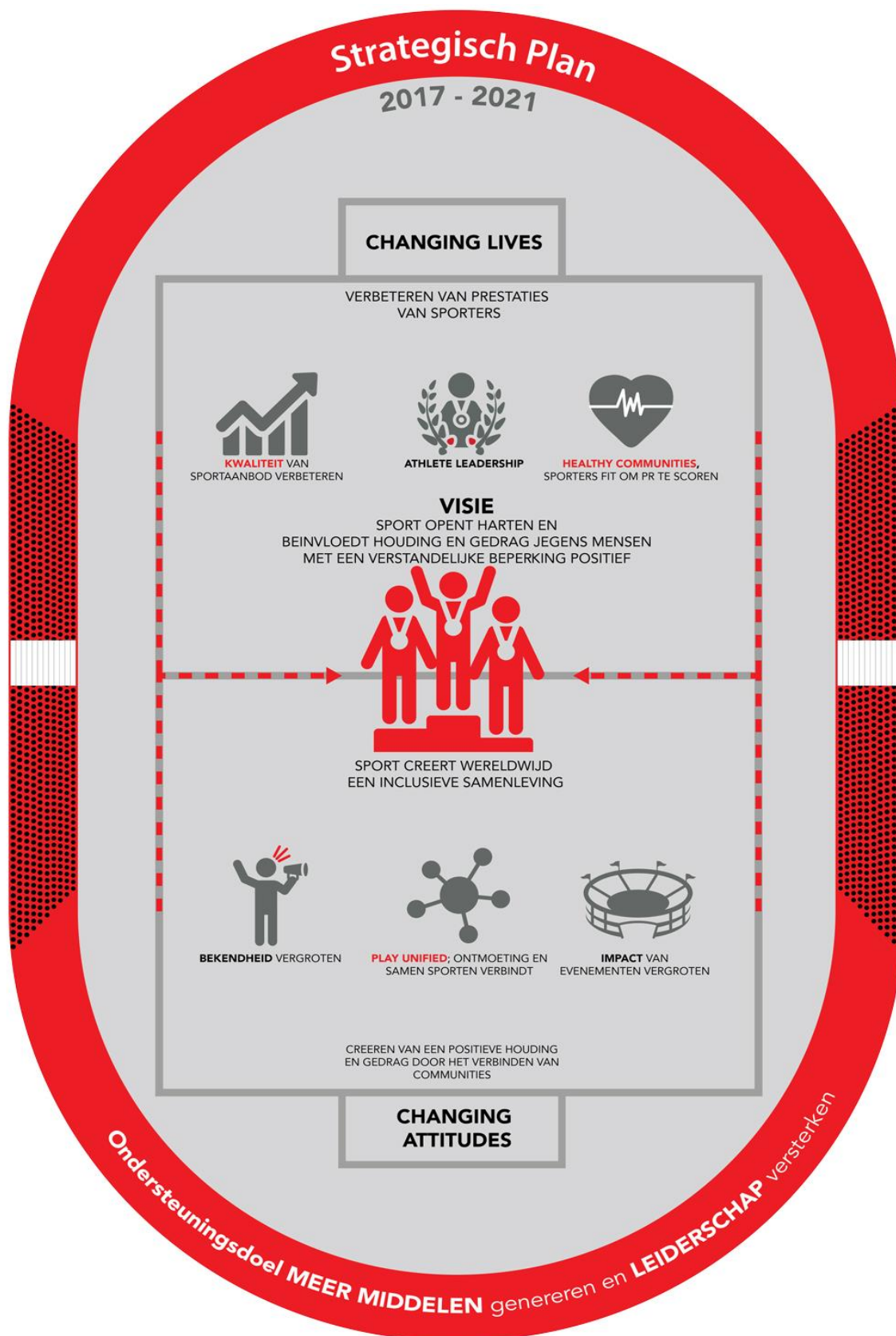
- **Meedoen:** meer mensen met een verstandelijke beperking sporten en bewegen door het stimuleren en organiseren van kwalitatief hoogwaardig sportaanbod.
- **Gezond scoren:** meer sporters gezond en getraind, door deskundigheidsbevordering van kader en het organiseren van gezondheidsprogramma's die verder gaan dan sport.
- **Zelfredzaamheid:** meer sporters met een verstandelijke beperking in hun kracht zetten, meer zelfvertrouwen geven en zelfredzamer maken, door het organiseren op (sport)podia van allure.

Changing attitudes

- **Trots delen:** organiseren van promotie- en neven activiteiten die meer mensen bekend maken met Special Olympics en bewust maken van wat er kan en moet kunnen.
- **Taboes doorbreken:** houding en gedrag van (in)direct betrokkenen jegens mensen met een verstandelijke beperking positief beïnvloeden.

STRATEGIE OP 1 A-4

1.3 Special Olympics Doelgroep

MENSEN MET EEN VERSTANDELIJKE BEPERKING

In Nederland wonen naar schatting ongeveer 142.000 mensen met een verstandelijke beperking. De meest gehanteerde definitie van het begrip verstandelijke beperking luidt:

‘Een verstandelijke beperking verwijst naar aanzienlijke beperking in het huidige functioneren. Deze beperking worden gekarakteriseerd door een intellect dat aantoonbaar lager is dan het gemiddelde, terwijl er tegelijkertijd sprake is van beperking in twee of meer van de volgende vaardigheden: communicatie, zelfverzorging, wonen, sociale vaardigheden, deelname aan de samenleving, zeggenschap, gezondheid en veiligheid, toegepaste kennis, vrijetijdsbesteding en werk. De verstandelijke beperking komt voor het 18e jaar tot uiting’¹

Om een verstandelijke beperking vast te stellen, wordt gekeken naar drie criteria:

1. IQ < 75
2. bijkomende tekorten of belemmeringen in het aanpassingsvermogen. De aanpassingsvaardigheden zijn onder te verdelen in drie hoofdgroepen:
 - conceptuele vaardigheden (lezen, schrijven, taal, uitdrukkingsvaardigheid);
 - sociale vaardigheden (zelfvertrouwen, verantwoordelijkheid, zich houden aan regels);
 - praktische vaardigheden (activiteiten gerelateerd aan het dagelijks leven (zoals eten (bereiden), aankleden, huishoudelijke activiteiten, mobiliteit)).

¹ American Association on Intellectual and Developmental Disabilities- AAIDD

HET BELANG VAN SPORT VOOR DE DOELGROEP

De doelgroep heeft veelal een zittend bestaan en overgewicht komt relatief veel bij hen voor. Sport bevordert de fysieke gezondheid en gaat overgewicht tegen. Wanneer men rekening houdt met het individuele niveau van functioneren en een juiste inschatting maakt van de lichamelijke mogelijkheden, is voor vrijwel iedere persoon een sportactiviteit te vinden, zowel individueel als in teamverband.

Mensen met een verstandelijke beperking hebben, meer dan de gemiddelde bevolking, soms bijkomende lichamelijke beperkingen. Er bestaat een grote variëteit in de aard van deze beperkingen en in de frequentie van voorkomen. Het gaat dan met name om epilepsie, cerebrale spasticiteit, aangeboren afwijkingen aan het hart en de longen, visuele stoornissen en gehoorverlies. Dit betekent een extra kwetsbaarheid tijdens sportbeoefening en er moet bij het aanbieden van sport dan ook rekening worden gehouden met de lichamelijke beperking. Vooral motorische vaardigheden, waarbij coördinatie en evenwicht een grote rol spelen, kunnen een probleem zijn. De verminderde coördinatie vergroot de kans op het ontstaan van blessures. Sport kan daarentegen een belangrijke rol spelen bij het trainen van de basale coördinatie.

De intellectuele beperking van deze sporters komt vaak tot uiting in complexe spel/sportvormen, zoals teamsporten waarin moet worden samengespeeld. Het ontbreekt dan aan een goed spelinzicht; spelsituaties worden niet altijd evenwichtig beoordeeld en de sporters worden snel uit het ritme gehaald. Vanwege hun leer- en aanpassingsmoeilijkheden hebben mensen met een verstandelijke beperking vaak extra begeleiding nodig.

SPORTDEELNAME DOELGROEP

De sport- en beweegdeelname van mensen met verstandelijke beperking blijft achter bij die van mensen zonder verstandelijke beperking (Von Heijden et al., 2013). Over de exacte omvang van de achterstand zijn helaas nog weinig cijfers uit onderzoek bekend. Het volgende is uit de monitor (on)beperkt sportief 2013 wel bekend:

- de meest beoefende sporten zijn: zwemmen, fitness, dansen en wandelen;
- een derde van de sporters met een verstandelijke beperking is lid van een sportvereniging;
- belangrijkste motieven voor sport- en beweegdeelname zijn gezondheid, plezier en ontspanning;
- bijna alle woonlocaties geven knelpunten aan bij het sporten en bewegen. Volgens de vertegenwoordigerservaart de helft van de leden van het panel belemmeringen om te gaan sporten. Eén van de beperkingen is het niet zelfstandig kunnen reizen naar de (sport)vereniging. Van degene die geen belemmeringen ervaren ontvangt twee derde wel ondersteuning bij het sporten.

VOOR WIE ZIJN DE SPECIAL OLYMPICS?

Special Olympics sportactiviteiten zijn bedoeld voor mensen van **8 tot 88 jaar** met:

- een verstandelijke beperking, ongeacht de mate van beperking en of er sprake is van een meervoudige beperking; of met
- een cognitieve achterstand volgens vastgestelde standaardmethoden zoals IQ testen (IQ < 75) of andere methoden die algemeen geaccepteerd zijn door deskundigen; of met
- een nauw verbonden ontwikkelingsbeperking; functionele beperkingen in zowel leren in het algemeen als aanpassingsvaardigheden (zoals in recreatie, werk, onafhankelijk leven, zelfstandigheid).

Alle deelnemers moeten in staat zijn te sporten conform het [Special Olympics Reglement](#) (deze kunnen afwijken van de reguliere spelregels voor G-sporten) en voor 1 januari 2022 ingeschreven zijn bij een sportvereniging.

1.4 Positionering

KRACHT VAN SPECIAL OLYMPICS

De kracht van Special Olympics is een **bijzondere doelgroep**, maar Special Olympics' kracht ligt vooral in het **veranderen van levens, grensverleggend en verrijkend** zijn. Zij doorbreekt taboes door mensen met een verstandelijke beperking **mee** te laten **doen** en in hun kracht op **sportpodia** van allure te zetten (**empowered**). Zij toont de pure trotse emotie en beleving van de sporters hetgeen een **positieve impact** heeft op hun levens en op die van ieder die erbij kan zijn.

"Sport has the power to change the world. It has the power to inspire. It has the power to unite people in a way that little else does. It speaks to youth in a language they understand. Sport can create hope, where once there was only despair. It is more powerful than governments in breaking down racial barriers. It laughs in the face of all types of discrimination." Nelson Mandela – Special Olympics World Games 2003

SPECIAL OLYMPICS IS UNIEK

Special Olympics activiteiten zijn uniek omdat het sportcompetities voor **mensen met een verstandelijke beperking** zijn, die veel meer behelzen dan alleen maar bewegen; maar daadwerkelijk **presteren** op zijn of haar **eigen niveau**. Special Olympics onderscheidt zich daarnaast van andere sportorganisaties door een **breedtesportformule met podia van (internationale) allure** en consistente unieke kenmerken:

- **Voor iedereen:** iedereen met een verstandelijke beperking, ongeacht de mate van beperking mag **meedoen**.
- **Special Olympics gedachte:** Special Olympics wedstrijden worden beoefend conform de Olympische gedachte; *Meedoen is belangrijker dan winnen*. De eed die door de sporters wordt afgelegd luidt dan ook: *"Ik ga voor de overwinning. Maar door mijn inzet ben ik al winnaar"* en bij internationale evenementen: *"Let me win. But if I cannot win, let me be brave in the attempt"*.
- **Gelijkwaardige kansen:** elke sporter met een verstandelijke beperking krijgt een gelijke kans om tijdens een wedstrijd te **presteren**. Het fundamentele verschil tussen Special Olympics wedstrijden en wedstrijden van andere sportorganisaties is dat alle mensen met een verstandelijke beperking, ongeacht hun prestatieniveau, kunnen **meedoen aan finales** en een kans maken om te winnen en uit te blinken. Hiervoor is een speciaal scoringsstelsel ontwikkeld; [divisoning](#). Elke sporter met een verstandelijke beperking wordt gekend en erkend om zijn/haar prestatie. Elke prestatie wordt beschouwd als een persoonlijke overwinning.
- **Podium van allure:** Special Olympics geeft de sporter een **podium** van allure. Door de sporters letterlijk over de rode loper te laten lopen en in de schijnwerpers te zetten. Een podium die hen meer zelfrespect en zelfvertrouwen geeft. Men wordt mondiger, zelfredzamer en leert op te komen voor de eigen belangen.
- **Sport als middel voor verbetering kwaliteit van leven:** Special Olympics biedt tijdens sportevenementen, programma's aan die verder gaan dan sport. Programma's voor sociale contacten, verbetering van **gezondheid**, meer **zelfvertrouwen**, **zelfredzaamheid** en **positieve beeldvorming**: Healthy Athletes, Torch Run, Family Program en Athlete Leadership.
- **Positieve beeldvorming:** Special Olympics levert een onmisbare bijdrage aan de positieve beeldvorming van mensen met een verstandelijke beperking als volwaardige burgers van onze **inclusieve samenleving**.

1.5 Special Olympics Evenementen

Special Olympics evenementen worden in Nederland op regionaal (provinciaal) en nationaal niveau georganiseerd en bestaan uit de volgende activiteiten:

Evenement	Locatie	Aantal sporten	Aantal deelnemers	Aantal dagen
Special Olympics Nationaal Evenement	1 landelijk per tak van sport	1 tak van sport	± 150 sporters	1 dag
Special Olympics Regionaal Evenement	1 per regio	Max. 3 sporten	± 150 sporters	1 dag
Special Olympics Regionale Spelen	1 per regio	Min. 4, max. 10 takken van sport	± 400 sporters	1 dag
Special Olympics Nationale Spelen	Om de 2 jaar 1 landelijk	Min. 12, max. 20 takken van sport	± 2300 sporters	3 dagen

Daarnaast nemen Nederlandse sporters deel aan internationale invitatie-toernooien, Special Olympics European Games en de Special Olympics World Games, die elke twee jaar plaatsvinden (om de vier jaar Winter Games en om de vier jaar Summer Games).